Suomen Varustamot
Rederierna i Finland
Finnish Shipowners' Association

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta 03.10.2016
TyV@eduskunta.fi

Asia: HE 105/2016 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työsopimuslain, merityösopimuslain sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta

Viitaten eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan lausuntopyyntöön 22.9.2016 edellä mainitussa asiassa, Suomen Varustamot ry lausuu seuraavaa:

Esityksessä ehdotettavat muutokset koskevat merkittävästi Suomen Varustamot ry:n (jäljempänä SV) jäsenvarustamoita ja siten merkittävää osaa koko Suomen merenkulun ulkomaanliikenteestä.

Varustamotyönantajilla on yleisesti hyvin vähän hallinnollisia resursseja käytettävissä, sillä työvoima on keskitetty aluksella toimivaan merenkulun miehistöön. Miehitysvaatimukset edellyttävät tiettyä miehityksen tasoa turvallisuuden takaamiseksi, jonka vuoksi varustamotyönantajalla ei ole mahdollisuutta käyttää suuria määriä henkilöstöresursseja hallintohenkilöstöön. Tämän vuoksi SV kokeekin, että kaiken ylimääräisen hallinnollisen taakan vähentäminen edesauttaa merenkulun kehitystä ja sitä myötä mahdollistaa resurssien keskittämisen itse toimintaan.

Määräaikaisen työsopimuksen tekeminen pitkäaikaistyöttämän kanssa

SV tukee hallituksen esityksen muutosehdotusta perustellun syyn poistamista pitkäaikaistyöttömien kohdalla määräaikaista sopimust tehdessä. Määräaikaisen työntekijän palkkaaminen on hyvin yleistä merenkulussa, varsinkin kausiluonteisessa työssä, jossa on perusteltua ottaa määräaikaisia. Varustamotyönantajilla, kuten myös muilla työnantajilla on monesti työtehtäviä, joita tekemään tarvittaisiin ylimääräistä työvoimaa, mutta ei osata perustella onko tarve pysyvää. Palkkaamiskynnyksen alenemisen myötä työnantajalle avautuu mahdollisuus kevyemmin perustein kokeilla jonkin tietyn työtehtävän teettämistä uudella työntekijällä, vaikka ei täysin varma olisi, onko tarvetta palkata tehtävää hoitamaan uutta työvoimaa.

SV haluaa kuitenkin huomauttaa, että hallinnollisen työn tulee pysyä minimissään, jotta hallituksen esityksen mukaisesta muutoksesta olisi todellista hyötyä. Mikäli työnantaja joutuisi käyttämään resursseja pitkäaikaistyöttömyyden selvittämiseksi. Tämän vuoksi katsommekin, että pelkkä työ- ja elinkeinominiesteriön ilmoitus pitkäaikaistyöttömyydestä on riittävä varmistus työnantajan puolelta, jonka jälkeen työnantajalla ei ol muuta vastuuta pitkäaikaistyöttömyyden selvittämiseksi.

Mikäli työnantajalle asetetaan muita hallinnollisia vaatimuksia, menettää koko muutos merkityksensä ja tehonsa.

Koeajan muuttaminen

Merenkulussa vuorottelujärjestelmien ja työnkuvan vuoksi työvuorot saattavat olla hyvinkin pitkiä ja vastavuoroisesti vapaat hyvin pitkiä. Tämän vuoksi SV katsookin, että esityksen mukainen muutos koeaikaan on tarpeellinen. Työntekijä saattaa olla merillä kaksikin kuukautta heti alkuun, jonka jälkeen kaksi kuukautta vapaalla. Tästä aiheutuu se, että työnantajalla mahdollisesti ei ole kuin puolet määritellystä koeajasta tai vähemmän aikaa arvioida työntekijän työskentelyä ja soveltuvuutta työhön.

Tämän lisäksi kaikki aluksen tapahtumat eivät tule aina välittömästi työnantajan tietoon aluksen seilatessa ulkona. Tämä aiheuttaa sen, että työntekijän todelliset työskentelyotteet ja soveltuvuus ei lyhyessa ajassa käy selville.

Näiden seikkojen perusteella katsommekin, että kuuden kuukauden koeaika mahdollistaa esityksen mukaisen asiantuntijatyön lisäksi merenkulkijoiden paremman arvioinnin pidemmän koeajan puitteissa.

Työntekijän takaisin ottaminen

Kuten lausunnon alussa toin esille, ovat varustamoiden hallinnolliset resurssit vähissä. Tämä sama ongelma on varmasti myös muilla toimialoilla, mutta erityisesti merenkulussa on koettu takaisin ottamisen pitkä ajanjakso haasteelliseksi, koska työnantajan tilanne saattaa yhdeksän kuukauden aikana muuttua montakin kertaa. Työnantajalle on koitunut erityisen paljon hallinnollista työtä takaisinottovelvollisuuden mukasesta selvittelystä nykylainsäädännön mukaan, koska 9 kuukautta on merenkulun toimiala huomioiden hyvin pitkä aika. Tämän vuoksi koemmekin, että takaisinottovelvollisuuden lyhentäminen vähentää merkittävästi työnantajan hallinnollista taakkaa ja mahdollistaa näiden resurssien kohdistamisen kehitykseen ja kasvuun.

Kokonaisuudessaan Suomen Varustamot ry kokee esitetyillä muutoksilla olevan todellisia vaikutuksia työllistymismahdollisuuksien paranatajana ja tuemmekin muutoksia sellaisenaan.

Tomi Tanskanen
Nuorempi asiantuntija
Suomen Varustamot ry
+358 40 753 0587
tomi.tanskanen@shipowners.fi